

SLOVAŠKA

Uradno ime: [Slovaška republika](#)
Državna ureditev: [parlamentarna republika](#)
Število prebivalcev: [5.425.000](#)
Površina: [49.036 km](#)
Glavno mesto: [Bratislava](#)
Uradni jezik: [slovaški](#)

Slovaška je po razdružitvi od Češke, 1.januarja 1993, samostojna država. Slovaška je leta 1993 postala članica Sveta Evrope. Leta 1997 pa jo zahodne države zaradi političnih in gospodarskih težav niso povabile v zvezo Nato. Za razliko od Češke pa 1998 se ni uvrstila v skupino držav s katerimi so se pogajali za polnopravnost članstva v Evropski Uniji.

NARAVNE RAZMERE:

Slovaška leži v V delu Srednje Evrope. Večji del države zavzemajo zahodni Krpati. V Z delu prevladujejo nizka gozdnata hribovja iz apnencev in skrilavih glinovcev, v osrednjem delu so visokogorske Visoke Tatere, zgrajene iz granita in metamorfnih kamnin ter v vršnih delih ledeniško preoblikovanje, v vzhodnem delu spet sredogorski in gozdnati Beskidki iz mezozojskih apnencev in fliša. Na notranji strani krpatskega loka so obsežna hribovja in metamorfnih in magmatskih kamnin (Slovaško rudogorje(nahajališče bakra, železa in drugih rud),...); vmes so globoke doline donavskih pritokovin ugreznjene manjše medgorske kotline. V vzhodnem delu države pa prevladuje nizko hribovje in gričevje, razrezano s širokimi dolinami desnih pritokov Tise. Obsežnejša ravnina je na JV vzdolž levega brega Donave in ob spodnjem toku njenih pritokov, zgrajena je iz pleistocenskih in holocenskih rečnih naplavin.

Slovaška ima zmerno celinsko podnebje; celinskost se proti vzhodu povečuje. Največja reka je Donava. Iz Krpatov dobiva številne vodnate pritoke s precejšnjimi strmeci (Morava, Nitra, Hron,...). Vode iz vzhodnih delov odtekajo v Tiso. Manjši del ozemlja na severu spada v porečje Visle.

Najrodovitnejša tla so na ravnini ob Donavi (rjava tla) in na V (črnozjom), v drugih delih so manj rodovitna rjava tla in podzoli, v višjih legah podzoli in rankerji. Gozdovi pokrivajo 41% površine.

PREBIVALSTVO:

Po razpadu skupne države se je ohranila enakomerno počasna rast prebivalstva. Po narodni pripadnosti je 86% prebivalcev Slovakov, 11% Madžarov, 2% Romunov, 1% Čehov in na Vzhodu ok.32.000 Rusinov. Od 73% versko opredeljenih je 83% katoličanov, 8% evangeličanov, 2% kalvinistov, 5% uniatov in 1% pravoslavnikov.

Najgosteje je poseljena ravnina na levem bregu Donave. Drugod živi večina prebivalcev v dolinah, hribovja so skoraj neposeljena.

GOSPODARSTVO:

Na Češkem je največ ljudi zaposlenih v rudarstvu in industriji (27,2%), vendar je pomembnejše kmetijstvo, ki ima svojo osnovo v ravnini ob Donavi.

Kmetijstvo: (UČ 137)

Najpomembnejše kmetijsko območje je ravnina ob levem bregu Donave. Od žit pridelujejo predvsem pšenico, ječmen, koruzo, in rž ter oves v hribovitih delih. Od industrijskih kultur so najpomembnejša sladkorna pesa, krompir, sončnice, oljna repica in tobak. V ravnini ob Donavi je razvito tudi pridelovanje povrtnine (paradižnik, paprika, melone,...). Z mesno in mlečno govedorejo, s prašičerejo in perutninarstvom se ukvarjajo predvsem v ravnini na J, v hribovitih delih z govedorejo in ovčerejo. Sadjarstvo in vinogradništvo je razvito v južnih in vzhodnih delih države; največ pridelujejo hruške, jabolka in slive, vse več pa tudi jagode. Vinogradništvo je najbolj razširjeno na južnih pobočjih Malih Krpatov (središče Modra).

Rudarstvo in energetika:

Nekdanja bogata nahajališča barvnih kovin na Slovaškem so večinoma izčrpana. Pridobivajo še svinčevo in cinkovo rudo, bakrovo in železovo rudo ter magnezit.

Slovaška ima skromne zaloge fosilnih goriv; pridobivajo lignit, nekaj nafte in zemeljskega plina na Moravskem. Velik del potreb po nafti in zemeljskem plinu pa pokrivajo z uvozom iz Rusije. Skoraj polovico električne energije pridobivajo v JE, del pa tudi z HE.

Gozdarstvo:

Veliki gozdovi (1,99mio.ha gozdov) so v srednjih in višjih delih Krpatov, v nižjih legah hrastovi, v višjih bukovi in smrekovi gozdovi, pomemben vir za domačo lesno in papirno industrijo.

Industrija:

Temelj težke industrije sta črna in barvna metalurgija. Glavna središča strojne in kovinske industrije so Bratislava (Volkswagnova tovarna), Žilina, Detva, Prešov, Snina,... Na Češkem je dobro razvita bazična kemična industrija (plastične mase, umetna vlakna, umetna gnojila,...). Od industrije blaga za široko porabo so najpomembnejše tekstilna industrija (bombaž), volnena, oblačilna in industrija pletenin, živilska ter lesna in papirna industrije. Od drugih industrijskih panog pa so pomembne še: elektrotehnična (hladilniki, zmrzovalniki, pralni stroji; Trnava,...) usnjarska in obutvena, gumarska ter steklarska industrija.

V Bratislavi je največ petrokemične, strojne in prehranske industrije; v Košicah pa so na osnovi uvožene rude zgradili velik metalurški kombinat.

Turizem:

V zadnjem desetletju je kar uspešna dejavnost, vendar razvoj ovirata razmeroma šibki prometna in turistična infrastruktura.